

KIRKON ULKOMAANAPU SR

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS

AJALTA

01.01.2017 - 31.12.2017

Y-tunnus 0998454-4

Eteläranta 8
00130 HELSINKI

KIRKON ULKOMAANAPU SR

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS AJALTA 01.01.2017 - 31.12.2017

SISÄLLYSLUETTELO

	Sivu
Toimintakertomus	1
Tilinpäätös	
Tuloslaskelma	10
Tase	11
Tilinpäätöksen liitetiedot	12
Luettelo kirjanpidosta ja kirjanpitoaineiston lajeista	18
Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen päiväys ja allekirjoitus sekä tilintarkastajien tilinpäätösmerkintä	19

KIRKON ULKOMAANAPU SR:N TOIMINTAKERTOMUS 2017

Kirkon Ulkomaanapu on Suomen suurin kansainvälisen avun järjestö

Vuonna 1947 perustettu Kirkon Ulkomaanapu (KUA) toteuttaa Suomen evankelis-luterilaisen kirkon antamaa valtuutusta tehdä kehitysyhteistyötä, humanitaarista avustustyötä ja vaikuttamistyötä. KUA on oikeusperustainen toimija, jonka työ perustuu kansainvälisiin ihmisoikeusstandardeihin ja -periaatteisiin. Ohjelmatyötä ohjaavat myös riskienhallinta, riskien vähentäminen, konflikti- ja sukupuolisensitiivisyys, ilmastonmuutos sekä ympäristöystävällisyys. KUA noudattaa työssään kansainvälisiä humanitaarisia periaatteita, joiden mukaan kaikilla katastrofeista tai konflikteista kärsivillä ihmisillä on oikeus poikkeuksetta saada apua ja suojelua.

Toimintavuoden aikana järjestön 70-vuotista taivalta juhlistettiin monin tavoin. Vuoden päätapahtuma ja juhlaseminaari järjestettiin syyskuussa Helsingissä. Tapahtuma keräsi noin 500 kotimaista ja kansainvälistä osallistujaa.

Suuria muutoksia toimintaympäristössä

Kirkon Ulkomaanavun toiminta keskittyi strategiansa mukaisesti edelleen maailman hauraimpiin ja haasteellisimpiin toimintaympäristöihin. Vaikeat turvallisuustilanteet ja yllättävät katastrofit, lähinnä konfliktit, hidastivat järjestön pitkän aikavälin ohjelmien toteutusta monissa ohjelmamaissa. Kaikesta huolimatta työmme oli tuloksekasta ja sadat tuhannet ihmiset saivat apua kauttamme eri puolilla maailmaa. Toiminta maahanmuuttajien kanssa Suomessa kehittyi edelleen.

Jo vuonna 2015 alkaneet suuret muutokset järjestön kotimaisessa toimintaympäristössä jatkuivat. Suomen hallituksen kehitysyhteistyörahoituksen leikkaukset astuivat voimaan vuonna 2016 ja vaikuttivat dramaattisesti myös Kirkon Ulkomaanavun toimintaan pakottaen lopettamaan tai supistamaan toimintaa useissa maissa. Vaikutus jatkui edelleen vuodelle 2017, jolloin toiminta Haitissa jouduttiin lopettamaan.

Kehitys muiden rahoituslähteiden osalta kuitenkin jatkui suotuisana myös vuonna 2017. Yksityishenkilöiden lahjoitukset jatkoivat kasvuaan ja myös kansainvälisten rahoittajien kiinnostus KUA:n toimintaa kohtaan jatkui.

Kirkon Ulkomaanavun toimintamaat 2017

Vuoden 2017 alussa Kirkon Ulkomaanavulla oli maaohjelma 16 maassa ja vuoden aikana ohjelma lopetettiin yhdessä maassa.

Afrikka	Aasia	Lähi-itä	Latinalainen Amerikka ja Karibia	Eurooppa
Eritrea, Etelä-Sudan, Kenia, Keski-Afrikan tasavalta, Liberia, Uganda, Sierra Leone, Somalia	Kambodzha, Myanmar, Nepal	Israel ja palestiinalaisalueet (IOPT), Jordania, Syyria	Haiti (ohjelmat loppuivat alkuvuonna 2017)	Kreikka

Lisäksi Kirkon Ulkomaanapu jatkoi humanitaarista koulutusohjelmaa Euroopassa (Kreikka). Uskonnollisten ja perinteisten toimijoiden rauhanvälitysverkoston sihteeristöllä oli lisäksi hankkeita useissa maissa, joissa KUA:lla ei ole toimintaa (Libya, Koillis-Aasia). KUA toimii rauhanvälitysverkoston sihteeristönä. Kotimaassa rauhantyö keskittyi maahanmuuttajien kanssa tehtävään työhön ja väkivaltaisen ekstremismin ennalta ehkäisevään työhön.

Kirkon Ulkomaanavun työ teemoittain

Raportin temaattisessa osiossa kerrotaan muutamien esimerkkien kautta toimintamalleista ja aktiviteeteista Kirkon Ulkomaanavun projekteissa ja ohjelmissa. Lisäksi viitataan vuoden aikana käynnistyneisiin uusiin aloitteisiin. Numeerinen ja kvalitatiivinen kokonaiskuva raportoidaan globaalin ohjelman vuosiraportissa.

Oikeus rauhaan

Kirkon Ulkomaanavun ja kumppaneiden rauhantyö syventyi ja laajeni edelleen vuonna 2017.

Myanmarissa 128 nuorta osallistui työpajoihin, joissa nuoret oppivat dialogitaitoja ja rauhantyön periaatteita ja joiden kautta vahvistettiin nuorten osallistumista rauhanprosessiin.

Keski-Afrikan tasavallassa, yhteistyössä KAICIID-järjestön ja Uskonnollisten ja perinteisten toimijoiden rauhanvälitysverkoston kanssa, KUA tuki muslimiyhteisöjen sisäistä dialogia ja rauhantyötä. Hankkeen avulla on muun muassa järjestetty radiodebatti maan tärkeimmällä radiokanavalla sekä koulutettu muslimiyhteisöjen jäseniä kuudessa maan osavaltiossa liittyen konfliktinratkaisuun.

Etelä-Sudanissa neljälle Murle-yhteisön johtajalle järjestettiin dialogitilaisuus Holy Trinity Peace Villagessa Kuronissa. Tilaisuudessa allekirjoitettiin julistus, jossa johtajat sitoutuivat työskentelemään yhtenäisyyden puolesta ja aloittamaan kirkkojohtoisen rauhanprosessin ensin sisäisesti ja sen jälkeen ulkoisesti yhdessä naapuriyhteisöjen kanssa. KUA tuki myös Jebel Boman piirikunnassa Boman osavaltiossa järjestettyä konsultaatiota, jonka avulla ennaltaehkäistiin konfliktinkärjistyksiä kuvernöörin nimitettyä vastoin paikallisia näkemyksiä hallituksen ehdokkaan piirikunnan johtoon.

Liberiassa toteutettiin yhteensä 30 radiokeskustelua ja 576 radiodraamaa, jotka keskittyivät naisten oikeuksiin, millä haluttiin vaikuttaa naisiin vaikuttaviin perinteisiin ja kulttuurisiin normeihin. Lisäksi toiminnassa oli 33 naisten ryhmää, jotka toimivat yhdessä ja tekevät naisten oikeuksiin liittyvää vaikuttamistyötä alueatasolla. Lisäksi Liberiassa on rakennettu "Peace Hall", jossa naisjärjestöt voivat kokoontua ja edistää naisten asemaa.

Keniassa koulutettiin 612 lasta (348 poikaa ja 294 tyttöä) lasten oikeuksissa, konfliktien ratkaisemisessa koulussa ja lastensuojelussa. Lapset kuuluvat Rauha-klubeihin yhdeksässä peruskoulussa Marsabitin piirikunnassa ja kahdeksassa Garissan piirikunnassa. Lisäksi fasilitoitiin neljätoista rauhankokousta yhteistyössä maakunnan hallituksen, uskonnollisten johtajien ja yhteisön johtajien kanssa Baringon piirikunnassa.

Israelissa noin 800 asepalvelukseen valmistautuvaa nuorta sai ihmisoikeuskoulutusta Israelin tulevien sotilaiden ihmisoikeustietoisuuden lisäämiseksi.

Uskonnollisten ja perinteisten toimijoiden rauhanverkosto on vuoden 2017 aikana mm. onnistuneesti tukenut heimojen välistä sekä heimojohtajien, nuorten ja naisten yhteistyötä rauhanrakentamisessa Libyassa, kehittänyt kansallisen sovintoprosessin mallia Somaliassa sekä myötävaikuttanut tiedon lisäämiseen radikalisoitumisen ennalta ehkäisemiseksi (Boko Haram- ja Al-Shabaab-tutkimus).

Kirkon Ulkomaanavun toimintamaissa ja rauhanverkoston parissa syntynyt rauhantyön osaaminen on mahdollistanut myös teemaan liittyvän toiminnan Suomessa. KUA ja rauhanverkosto ovat toteuttavia kumppaneita Kansallisen väkivaltaisen radikalisoitumisen ja ekstremismin ennalta ehkäisyn toimenpideohjelman implementoinnissa ja tekevät läheisesti työtä sisäministeriön kanssa. Lisäksi viranomaisia, kunnallisia ja luterilaisen kirkon toimijoita on koulutettu turvapaikanhakijoihin, väkivaltaiseen radikalisaatioon ja uskonnollisten yhteisöjen kohtaamiseen liittyvissä kysymyksissä.

Oikeus koulutukseen

Toimintavuoden aikana oikeus koulutukseen (R2QE) -työ laajeni merkittävästi. Sekä kansainvälisen varainhankinnan tulokset että koulutuksen laadun kehittämiseen käytetyt resurssit kasvoivat.

Myanmarissa 3665 oppilaan koulunkäyntiä tuettiin ja tukiopettajia koulutettiin maan sisäisiä pakolaisia tukevassa hankkeessa Kachinin ja Pohjois-Shanin alueilla. Lisäksi kunnostettiin väliaikaisia opetustiloja ja lapsiystävällisiä tiloja.

Kambodžassa opinto-ohjaus laajeni 16 uuteen yläkouluun Battambangin provinssissa saavuttaen yhteensä 7700 oppilasta (55 % tyttöjä) ja Kambodžan opetusministeriö julkaisi asetuksen opinto-ohjauksen järjestämisestä. Lisäksi KUA järjesti Battambangissa uratorin yli 500 9-luokkalaiselle oppilaalle. Oppilaat, opinto-ohjaajat ja esittelijät eri oppilaitoksista, työvoimatoimistosta, yrityksistä ja järjestöistä pitivät kaikki tilaisuutta hyvin onnistuneena ja tarpeellisena ja toivoivat uratorien järjestämistä myös jatkossa.

Nepalissa rakennettiin 666 koululuokkaa 194 koulussa maanjäristyksestä kärsineillä alueilla ja koulutettiin 1350 opettajaa, koulun johtokunnan jäsentä ja vanhempaa katastrofiriskien ehkäisyssä. Lisäksi 2700 vanhempaa sai koulutusta psykososiaalisesta tuesta.

Eritreassa yli 500 nuorta valmistui opettajiksi KUA:n tukemasta vaihtoehtoisesta opettajakoulutuksesta. Vaihtoehtoinen opettajakoulutus jatkui edelleen ja koulutuksen toteutuminen on herättänyt toivoa opettajien aseman ja opettajakoulutuksen laadun paranemisesta Eritreassa. Noin 200 opettajakouluttajaa osallistui KUA:n järjestämiin opettajille suunnattuihin ammatillisiin koulutustilaisuuksiin ja kahdeksan opettajaa osallistui Suomeen suuntautuneeseen akateemiseen vaihto-ohjelmaan. Vaikuttamistyö sulautui entistä tiiviimmäksi osaksi R2QE-teema-alueen työtä ja edisti merkittävästi Kirkon Ulkomaanavun työtä sekä maan sisä- että ulkopuolella. Sivutapahtuma *Oikeudesta koulutukseen* järjestettiin osana ihmisoikeusneuvoston kokousta Genevessä yhteistyössä Eritrean viranomaisten ja YK-toimijoiden kanssa.

Palestiinassa KUA:n pilottihanke paransi non-formaalien koulutuksen saatavuutta Itä-Jerusalemossa tarjoamalla iltapäivätoimintaa 30 vakavassa syrjäytymisvaarassa olevalle palestiinalaislapselle heidän koulunkäyntinsä ja psykososiaalisen hyvinvointinsa varmistamiseksi. Samalla koulutettiin 30 vapaaehtoista yliopisto-opiskelijaa syrjäytymisvaarassa olevien lasten mentoreiksi.

Syyriassa 9 sodan vahingoittamaa koulurakennusta korjattiin käyttökelpoisiksi. Yli 3700 syyrialaista pakolaisnuorta ja haavoittuvassa elämäntilanteessa elävää paikallista nuorta osallistui koulutus- ja vapaa-ajan aktiviteetteihin Jordaniassa.

Kreikassa 5200 pakolais- ja maahanmuuttajalasta hyötyi non-formaalista koulutuksesta, jolla vastataan maahan tulleiden lasten ja nuorten koulutustarpeisiin. Lisäksi 51 kreikkalaista ja pakolaisnuorta on saanut koulutuksen ohjelmoinnista, robotiikasta ja sisällöntuotannosta.

Keski-Afrikan tasavallassa 10000 lasta hyötyi kouluruokaohjelmasta ja maan länsiosassa 8000 lasta pääsi kouluun KUA:n työn ansiosta.

Etelä-Sudanissa kehitettiin koulutuksen ja mentoroinnin avulla 600 opettajan ammatillista osaamista ja pystytettiin 25 tilapäistä opetustilaa, jotka paransivat pääsyä koulutuksen piiriin. KUA:n työ tavoitti yli 33000 oppilasta 84 koulussa Fangakin, Awerialin, Piborin ja Gumurukin piirikunnissa. Opintoja tuettiin paitsi jakamalla opetus- ja oppimateriaalia myös organisoimalla koulutuksen merkitystä korostava kampanja, joka onnistui lisäämään kouluun ilmoittautuneiden ja siellä opintojaan keskeytyksettä jatkaneiden määrää.

Keniassa KUA tuki 11000 lapsen (5637 poikaa, 5754 tyttöä) paluuta opintojen pariin 84 koulussa. Lisäksi koulutuksen laadun parantamiseksi yli 200 opettajaa sai koulutuksen opetuspedagogiikasta ja -menetelmistä ja lastensuojelusta.

Ugandassa KUA:n ohjelma tuki liki tuhatta (174 poikaa, 770 tyttöä) vammaista lasta pääsemään kouluun. Lisäksi 450 opiskelijaa sai koulutusta Rwamwanjan ammattioppilaitoksessa eri aloilla, kuten moottoripyörien korjauksesta, maaviljelystä, rakentamisesta ja hotellialasta. Linking Learning to Earning -lähestymistapa, joka tarjoaa tukea koulutuksen jälkeiseen työllistymiseen, mahdollisti sen, että 87 % valmistuneista opiskelijoista sai työpaikan.

Ammatillisen koulutuksen osuus kasvaa sekä ohjelmatyössä että Kirkon Ulkomaanavun strategiassa ja uudessa globaaliohjelmassa, joka alkaa vuoden 2018 alusta. Ammatillisten valmiuksien saamisen varmistaminen on oleellista monesta syystä. Maailmassa on tällä hetkellä yli 65 miljoonaa pakolaista joko leireillä tai evakkoina omissa maissaan. Heidän koulutuksensa turvaaminen on keskeinen kehityskysymys, ihmisoikeuskysymys ja merkittävä turvallisuuskysymys. Myös muuttoliike kaupunkiin jatkuu ja perinteisten elinkeinojen lisäksi tarvitaan uusia toimeentulomahdollisuuksia yrittäjyyden ja ammatinharjoittamisen kautta.

Yksi merkittävä askel ammatillisen koulutuksen kehittämiseen pakolaisleireillä, haurassa toimintaympäristöissä sekä kaikkein syrjäisimmissä toimintaympäristöissä oli Kirkon Ulkomaanavun osakkuus vuoden lopulla perustetussa Omnia Education Partnerships – OEP Oy:ssä. Tulevaisuudessa yhtiön kautta on mahdollista tarjota suomalaisia toisen asteen ammattitutkintoja näissä toimintaympäristöissä.

Vuonna 2017 Kirkon Ulkomaanavun kokonaisvaltainen lähestymistapa oikeus laadukkaaseen koulutukseen -teemassa vahvistui niin yhteisö- kuin kansainvälisellä tasolla. Katastrofitilanteissa KUA kykenee varmistamaan koulutukseen pääsyn ja järjestämisen, järjestämään opettajien täydennyskoulutusta sekä tarjoamaan ratkaisuja koko opetussektorin kehittämiseksi. Tämän lisäksi Kirkon Ulkomaanapu nähdään niin isojen rahoittajakumppaneiden kuin keskeisten kansainvälisten koulutustoimijoiden taholta haluttuna yhteistyökumppanina. Tästä on osoituksena merkittävä rooli YK:n klusteritoiminnassa sekä kasvanut tuki ohjelmatoiminnallemme mm. UNICEFin taholta.

Oikeus toimeentuloon

Oikeus toimeentuloon -teeman tärkeimmiksi kohderyhmiksi ovat Kirkon Ulkomaanavussa vahvistuneet naiset ja nuoret. Oikeus laadukkaaseen koulutukseen ja oikeus toimeentuloon -teemojen välinen synergia vahvistui edelleen, kun yhteyttä koulutuksen ja toimeentulon välillä kirkastettiin vuoden aikana pilottihankkeilla.

Myanmarissa 17 uutta naisten säästö- ja lainaryhmää (311 jäsentä) perustettiin jo toimivien 38 ryhmän lisäksi. 171 lainaryhmiin kuuluvaa henkilöä sai koulutusta maanviljelyn ja toimeentulon kehittämisessä ja yrittäjyystaidoissa.

Nepalissa tuettiin 36 osuuskuntaa, joihin kuuluu 6900 jäsentä ja joista 19 on naisten johtamia. 2800 lainaosuuskuntiin kuuluvaa naista sai koulutusta pienyrittäjyydessä ja markkinointitaidoissa. 314 nuorta osallistui ammattikoulutukseen ja sai tukea työpaikan haussa ja yrityksen perustamisessa. Lisäksi yli tuhatta syrjittyihin väestöryhmiin kuuluvaa henkilöä tuettiin toimeentulon parantamisessa.

Jordaniassa KUA muokkasi paikallisiin olosuhteisiin sopivaksi ja pilotoi suomalaisen yrittäjyyskoulutusmallin yhteistyössä kauppaoppilaitos Mercurian kanssa. Kurssin seurauksena 13 yrittäjyyskurssilta valmistunutta uutta yrittäjää käynnisti liiketoimintansa.

Kreikassa kehitettiin pakolaisten psykososiaaliseen tukeen uusi innovatiivinen konsepti, jossa joogan ja yrittäjyyden avulla voidaan lieventää pakolaisuuteen liittyvää psykososiaalista taakkaa ja auttaa pakolaisnuoria integroitumaan kreikkalaiseen yhteiskuntaan. Hanke tavoittaa 200 kreikkalaista ja pakolaisnuorta.

Sierra Leonessa 250 henkilöä pääsi opiskelemaan ammattiin ja 600 mutavyöryn uhria sai humanitaarista apua.

Liberiassa 175 henkilöä sai koulutusta säästö- ja lainatoimintaan. Lisäksi 37 naista valmistui ammattiin seuraavilla aloilla: hitsaus, pienten moottorien korjaus, muuraus, sähkötyöt ja puutyöt. Valmistumisen jälkeen oppilaat suorittivat opiskeluun liittyvän harjoittelun ja saivat tutkinnosta todistukset. KUA:n pilottihankkeella tuotettiin 24 tonnia maissia. Hankkeen avulla maanviljelijät saivat tuloja viljelemästään maissista, ja osa tuotosta myytiin eteenpäin, millä saatiin lisätuloja hankkeen edunsaajille sekä pystyttiin takaamaan hankkeen jatkuvuus.

Keski-Afrikan tasavallassa KUA solmi yhteistyösopimuksen maan yrittäjyysministeriön kanssa. 200 ihmistä sai ministeriön edustajilta koulutuksen liiketoiminnasta. Koulutuksen jälkeen heille myönnettiin tukea pienimuotoisen liiketoiminnan perustamiseen.

Somalimaassa Togdheer-alueella 450 kotitaloutta (noin 2700 henkilöä) seitsemässä eri kylässä hyötyi sitoumuksettomasta käteisjakelusta ja 12 eri kylässä 720 kotitaloutta (noin 3700 henkilöä) osallistui Cash for Work –aktiviteetteihin. Lisäksi 50 yhteisön johtajaa ja jäsentä hyötyi katastrofiriskien ehkäisy -koulutuksesta, ja valmistuneet katastrofiriskien ehkäisy -suunnitelmat hyödyttävät 12 kylää (noin 5000 kotitaloutta ja 35000 henkilöä).

Etelä-Sudanissa 1100 kotitaloutta sai tukea käteisen rahan muodossa Yein ja Fangakin piirikunnissa, minkä ansiosta noin 6600 ihmisen toimeentulo vahvistui lyhyellä aikavälillä. Lisäksi 1800 henkilöä Awerialin piirikunnassa sai käyttöönsä elinkeinon harjoittamisen edellyttämiä tuotantovälineitä (kalastusvälineitä, siemeniä, työkaluja), minkä lisäksi he saivat koulutusta kalastusmenetelmien perusteista, kalan jatkokäsittelystä sekä viljelymenetelmistä elinkeinotoiminnan elvyttämiseksi. Työ paransi samalla ihmisten pitkän aikavälin resilienssiä.

Keniaassa valmistui kumehin ja hartseihin liittyvä toteutettavuustutkimus, johon tuleva, toimeentuloon liittyvä Kenian ja Somalian rajojen ylittävä hanke tulee pohjautumaan. Hankkeella pyritään kasvattamaan vähintään 30 000 kotitalouden toimeentuloa kummassakin maassa.

Ugandan ohjelmassa koulutettiin 917 viljelijää (273 miestä, 644 naista) arvoketjun kehittämisessä ja analysoinnissa. Viljelijät pystyivät ottamaan viljelyyn 2 800 hehtaaria lisämaata, mikä kasvatti tuotantoa lähes 600000 kg.

Naisten Pankin ja KUA:n yhteistyömalleja tarkasteltiin vuoden 2017 aikana KUA:n uuden strategian ja globaali-ohjelman valossa. Uudet käynnistyvät hankkeet keskittyvät enenevässä määrin naisvetoisen yritystoiminnan kehittämiseen; ammatillisen ja yrittäjyyskoulutuksen rooli hankkeissa vahvistui. Hyvän vastaanoton niin Suomessa kuin hankemaissakin saanut ns. Skills Donation -ohjelma vakiinnutti asemansa Naisten Pankin hankkeissa ja osana KUA:n kansainvälisen vapaaehtoistyön järjestelmää. Skills Donation -ohjelmassa tarjottiin asiantuntijatason vapaaehtoisuutta Naisten Pankin työssä erityisesti mikroyrittäjyyden ja pk-liiketoimintamallien kehittämiseen.

Humanitaarinen apu

Kirkon Ulkomaanavun humanitaarisen avun työssä näkyi pitkittyneiden kriisien suuri määrä ympäri maailmaa. Lähes kaikki humanitaarisen avun ohjelmat keskittyivät pakolaisten tai maiden sisällä liikkuvien ihmisten tukemiseksi mm. Etelä-Sudanissa, Ugandassa, Somalimaassa, Myanmarissa, Jordaniassa, Kreikassa, Syyriassa ja Keski-Afrikan tasavallassa.

Vuonna 2017 KUA antoi hätäapua itäisen Afrikan maissa (Etelä-Sudan, Kenia ja Somalia) kuivuudesta kärsiville alueille ja yhteisöille. Lisäksi loppuvuodesta 2017 Myanmarista pakeni satoja tuhansia ihmisiä Bangladeshin puolelle, jonne KUA antoi sekä rahallista että asiantuntija-apua ACT-allianssin yhteistyöjärjestöille.

KUA päivitti humanitaarisen avun alastrategian ja hankeohjeistuksen vuonna 2017. Strategian jalkauttaminen alkoi jo loppuvuodesta 2017 maaton katastrofivarautumisen ja globaalien henkilövalmiustyön kehittämisen avulla. KUA panosti vahvasti humanitaarisessa avussa työn sisällön kehittämiseen mm. koulutussektorilla. Lisäksi KUA on vahvistanut yhteyksiä kansainvälisiin verkostoihin, yhteistyökumppaneihin ja rahoittajiin. KUA on vahva toimija globaalissa koulutusklusterissa ja sen yhteydessä toimivassa valmiustiimissä, jossa KUA:n työntekijä käyttää puolet vuosittaisesta työajasta YK:n klusterikoordinaation vahvistamisessa koulutussektorilla eri katastrofitilanteissa.

Järjestön kehittyminen ja kasvu

Kirkon Ulkomaanavussa työskenteli vuoden 2017 lopussa yli 400 henkilöä 15 eri maassa suurelta osin sota-alueilla ja hauraissa maissa. Ammattitaitoisen henkilökunnan löytämisessä ja sitouttamisessa oli edelleen haasteita etenkin hauraissa toimintaympäristöissä.

Toimintaympäristön muutosten mukanaan tuoma epävarmuus kehitysrahoituksessa ja kehitysyhteistyön painopisteen siirtäminen yksityissektorin kehittämiseen ei voinut olla vaikuttamatta Kirkon Ulkomaanavun Helsingin toimiston päivittäiseen toimintaan. Toimintavuoden aikana jatkettiin uusien toiminta- ja rahoitusinstrumenttien kehittämistä. KUA:n edellisenä vuonna perustaman FCA Investments Oy:n (FCAI) ja UM:n väliset neuvottelut etenivät, ja vuoden lopulla osapuolet käynnistivät lopulliset lainaneuvottelut FCAI:n pääoman varmistamiseksi. Vuonna 2018 aloitettavan sijoitustoiminnan valmistelut jatkuivat. Vuonna 2016 perustetun Omnia Education Partnerships Oy:n (OEP Oy) toiminta käynnistyi ja yhtiön tulos oli positiivinen.

Vaikuttamistoiminnassa Kirkon Ulkomaanapu kävi suoraa dialogia kansanedustajien, ministereiden ja muiden päättäjien kanssa kotimaassa ja annoimme useita lausuntoja eduskunnan valiokuntien pyynnöstä. Lisäksi KUA toteutti useita vaikuttamistapahtumia, muun muassa YK:n yleiskokouksen ja Maailmanpankin vuosikokouksen yhteydessä. Kansainvälisen vaikuttamistyön painopisteinä olivat oikeus koulutukseen ja rauhaan sekä ihmisoikeuskysymykset. Maatoimistoissa vaikuttamistyö tuki ohjelmien tavoitteita. KUA:n varainhankinnan kehitys on jatkunut suotuisana. Erityisesti yksityisten lahjoittajien ja ulkomaisten julkisten rahoittajien panos jatkoi kasvuaan, vaikka vuoden aikana ei tapahtunut suurimittaisia äkillisiä katastrofeja. Yhteistyö useiden merkittävien kansainvälisten rahoittajien kanssa on mahdollistanut toiminnan laajentamisen edelleen. Kirkon Ulkomaanavun toiminnan lisäarvo aletaan nähdä myös hauraiden valtioiden hallitusten toimesta, mikä on mahdollistanut yhteistyön uudenlaisten kehitysrahoittajien, kuten kehityspankkien kanssa. Vapaan omavaraisuuden varmistamiseen tulee jatkossa kiinnittää edelleen huomiota, jotta kansainvälisen rahoituksen omavastuuosuudet voidaan kattaa ja myös uuden kehittämiseen on jatkossakin riittävästi resursseja. KUA jatkaa myös dialogia UM:n ja kansainvälisten rahoittajien kanssa rahoituksen yhdistämisestä suuremmiksi ohjelmakokonaisuuksiksi lisäten ohjelmien vaikuttavuutta.

Kirkon Ulkomaanavun laadunvarmistustyötä jatkettiin toimintavuoden aikana, ja Core Humanitarian Standard Allianssi hyväksyi järjestön virallisen sertifiointin toimintavuoden keväällä.

TALOUS

Kirkon Ulkomaanavun säätiön emon kirjanpitoon yhdistellään sivuliikkeinä käsitellyt toimistot, jotka sijaitsevat Kambodžassa, Keski-Afrikan tasavallassa, Etelä-Sudanissa, Somaliassa, Nepalissa, Myanmarissa sekä Ugandassa. Kirkon Ulkomaanavun säätiön konserniin on yhdistelty Liberian, Jordanian, Haitin, Kenian, Sierra Leonen sekä Yhdysvaltojen toimistot. Toimintakertomuksessa luvut on esitetty seuraavasti: konserni (konserni 2016), emo (emo 2016). Jos konsernin ja emon vuoden 2017 luvut eivät poikkea toisistaan, on esitetty vain yhdet luvut.

Tilikauden 2017 ylijäämä oli 45 030,90 € (alijäämä 286 255,18 €), ylijäämä 5 144,58 € (alijäämä 286 255,18 €) ja oman pääoman määrä vuoden lopussa 13.0 M€ (12.5 M€). Lyhytaikaiset saamiset yhteensä olivat 2.9 M€ (4.0 M€), 3.1 M€ (4.4 M€), joista hankkeita toteuttaville kumppaneille maksetut ennakot olivat 0,6 M€ (1.5 M€), 1.0 M€ (2,0 M€). Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä oli 6.8 M€ (10.3 M€), 6.3 M€ (8.6 M€), josta saadut ennakkomaksut olivat 3.4 M€ (7.7 M€), 3.2 M€ (6.4 M€). Muutos omassa pääomassa sekä saaduissa ennakoissa johtui siitä, että siirtyvät seurakuntasektorin lahjoitukset olivat aiemmin saaduissa ennakoissa ja vuonna 2017 uuden tilinpäätöskäytännön myötä muut seurakuntasektorin varat lukuun ottamatta talousarvioavustuksia ovat siirtyneet lyhytaikaisen vieraan pääoman saaduista ennakoista omaan pääomaan. Vuonna 2017 saadut ennakkomaksut sisälsivät institutionaalisista lähteistä saatuja hanke-ennakkoja sisältäen seurakuntien talousarvioavustukset.

Tuotot

Tilikauden tuotot olivat 44 275 757.91 € (34 391 533.60 €), 43 391 110.80 €, (32 221 715.60 €), ja nousua edelliseen vuoteen nähden oli 28.7 % (konserni), 34,7 % (emo). Seurakuntien tuen osuus kaikista tuotoista oli 18.6 % (24.8 %), 19.0 % (26.5 %) sisältäen Yhteisvastuukeräyksen tuoton ja Kirkkohallitukselta saadun toiminta-avustuksen. Ulkoministeriön osuus tuotoista oli 20.7 % (24.8 %), 21.2 % (26.5 %) ja kansainvälisten rahoituslähteiden osuus 32.4% (19.7 %), 31.1% (14.3 %) ja yksityiseltä sektorilta saatujen lahjoitusten osuus 27.6 % (30.1 %), 28.1% (32.1 %).

Seurakuntasektorilta saatu tuki oli 8.2 M€ (8.5 M€). Seurakuntien talousarvioletuen osuus oli 3.9 M€ (3.9 M€), viralliset kolehdit 0.6 M€ (0.5 M€), vapaat kolehdit 0.6 M€ (0.9 M€) ja seurakuntien muu tuki oli 0.7 M€ (0.7 M€). Yhteisvastuukeräyksestä saatu tuotto oli 1.4 M€ (1.6 M€). Kirkkohallitukselta saatu toimintatuki oli 1.1 M€ (1.0 M€).

Ulkoministeriöltä sekä kotimaisista ja kansainvälisistä institutionaalisista rahoituslähteistä saatu tuki oli yhteensä 23.5 M€ (15.3 M€), 22.7 M€ (13.1 M€). Ulkoministeriö tuki kehitysyhteistyötä 5,9 M€ (5.8 M€) ja humanitaarista työtä 3.3 M€ (2.8 M€).

Yksityisen sektorin osuus tuotoista oli 12.2 M€ (10.3 M€).

Kulut

Tilikauden kulut olivat yhteensä 44 230 727.01 € (34 677 788.77 €), 43 385 966.22 € (32 507 970.78 €) ja ne nousivat edellisestä vuodesta 27.5 % (konserni), 33.5 % (emo).

Avustustyön kulut olivat 38.6 M€ (29.1 M€), 37.7 M€ (27.0 M€), ja ne sisälsivät ohjelmien suunnittelu-, seuranta- ja kehittämiskuluja 3.4 M€ (3.2 M€). Avustustyön tukitoimintojen eli viestinnän, varainhankinnan, sidosryhmätyön ja yleishallinnon kulut olivat 5.7 M€ (5,5 M€).

Kaikista toimintakuluista käytettiin avustustoimintaan 87.2 % (84.0%), 86.9 % (83.0%). Avustustyön tukitoimintoihin käytettiin 12.8 % (16.0 %), 13.1 % (17.0 %) kuluista.

Palkat ja palkkiot sivukuluineen olivat 12.2 M€ (11.1 M€), 10.9 M€ (9.6 M€). Tilikauden aikana investoitiin IT-järjestelmien kehitykseen ja -laitteistoon sekä kalustoon 0.4 M€ (0.4 M€), 0.3 M€ (0.3 M€). Käyttöomaisuudesta tehdyt poistot olivat yhteensä 0.1 M€ (0.1 M€).

Avustustyö (sisältäen ohjelmien suunnittelun, seurannan ja kehittämisen kulut) jakautui seuraavasti (M€):

M€	konserni	
	2017	2016
Uganda	6,0	1,8
Nepal	4,8	1,9
Globaalit hankkeet	4,0	3,7
Somalia	3,8	3,1
Etelä Sudan	3,3	2,3
Keski-Afrikan tasavalta	2,7	2,5
Kreikka	2,4	0,3
Jordania	1,9	2,1
Kenia	1,8	1,5
Myanmar	1,4	1,1
Kambodzha	1,2	1,2
Liberia	1,1	1,0
Eritrea	0,8	0,6
Sierra Leone	0,6	0,8
Haiti	0,6	2,1
Syyria	0,5	0,4
Muut	1,7	2,7
Yhteensä	38,6	29,1

HENKILÖSTÖ

Henkilötyövuosia kertyi yhteensä 326 (315), 277 (230), joista Helsingissä ja lähetetyllä henkilöstöllä yhteensä 150 (148), 140 (134). Lisäksi ohjelmatoimistoissa paikalta palkattu henkilöstö kartutti 176 (167), 138 (107) henkilötyövuotta. Määräaikaiset F2F- ja televarainhankkijat tekivät lyhytaikaisissa työsuhteissa yhteensä 9 (9) henkilötyövuotta.

Vakituisessa työsuhteessa tehtiin 113 (114), 108 (96) henkilötyövuotta ja määräaikaisessa 212 (200), 169 (134) henkilötyövuotta.

HALLINTO

Säätiön hallitus kokoontui kuusi kertaa vuonna 2017.

Hallitukseen kuuluivat kevätkokoukseen 2017 asti puheenjohtajana kv-asiantuntija Tarja Kantola sekä jäsenenä asianajaja Tuomas Aho, johtaja Sixten Ekstrand, kansanedustaja Pekka Haavisto, pääsihteeri Katri Korolainen, kirkkoneuvos Kimmo Kääriäinen, piispa Tapio Luoma (varapuheenjohtaja), johtaja Ilkka Mattila, toimittaja Reetta Meriläinen, kauppatieteen maisteri Ritva Ohmeroluoma, kirkkoherra Olli-Pekka Silfverhuth, työalasihteeri Helena Tuominen ja kaupallinen neuvos Kent Wilska.

Kirkkohallituksen täysistunto nimesi kokouksessaan 21.3.2017 Kirkon Ulkomaanavulle uuden hallituksen kolmivuotiskaudeksi kevätkokoukseen 2020 asti. Puheenjohtajaksi valittiin kv-asiantuntija Tarja Kantola ja uusiksi jäseniksi pormestari, YTT Anna-Kaisa Ikonen, kehitysmaatutkija, dos. Marjaana Jauhola, kirkkoherra Juhani Lavanko, kansanedustaja Aila Paloniemi, teol.yo. Riikka Hietanen (os. Piri) ja monikulttuurisuustyön pastori Mark Saba. Hallituskautensa päättivät Katri Korolainen, Kimmo Kääriäinen, Ilkka Mattila, Helena Tuominen ja Kent Wilska. Muut jäsenet jatkoivat hallituksessa.

Asiantuntijajäsenenä hallituksessa ovat toimineet pääsihteeri Mari-Anna Auvinen, johtaja Risto Jukko, johtaja Kalle Kuusimäki sekä toiminnanjohtaja Riina Nguyen.

SÄÄNTÖMUUTOKSET

Sääntömuutoksia ei tehty vuonna 2017.

LÄHIPIIRITOIMET

Säätiölaissa määritellään yksityiskohtaisesti säätiön lähipiiritoimet. Ulkomaanavun lähipiiriin katsotaan kuuluvan seuraavat henkilöt:

- hallituksen jäsenet
- toiminnanjohtaja ja johtoryhmän jäsenet
- tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisön toimihenkilö, jolla on päävastuu tilintarkastuksesta
- kenttätoimistojen hallintoelinten jäsenet maissa, joissa näillä hallintoelimillä on paikallisen lainsäädännön mukaisesti päätösvaltaa.

Lähipiiriin kuuluvat lisäksi edellä mainittujen perheenjäsenet ja lähisukulaiset.

Lähipiiriin katsotaan kuuluviksi myös seuraavat yhteisöt:

- evankelisuterilainen kirkko
- yllä mainittujen, yksin tai yhdessä toimivien henkilöiden määräysvallassa oleva yhteisö ja säätiö

Kirkon Ulkomaanavussa on laadittu ohjeistus lähipiiritoimien ilmoittamisesta ja lähipiiritoimet julkistetaan vuosittain säätiön toimintakertomuksessa. Säätiölain määritelmän mukainen Ulkomaanavun lähipiiri on erittäin laaja. Tämän vuoksi ei ole mahdollista täysin kattavasti kartoittaa kaikkia em. lähipiiriin kuuluvia tahoja.

LÄHIPIIRITAUUKKO

Toimet tai taloudelliset edut euroina	Lähipiirisuhteen luonne				
	1	2	3	4	5
A Johdon palkat ja palkkiot	-	6 615€	496 537 €	-	-
B Sopimukset	745 752 €	38 003 €	-	-	-
C Myönnetty tuki	-	-	-	-	-
D Annetut lainat, vastuut ja sitoumukset	-	-	-	-	-

TOIMIEN JA TALOUDELLISTEN ETUJEN SELITYKSET

A	Säätiön hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenistä ja varajäsenistä, toimitusjohtajasta ja hänen sijaisestaan sekä asiamiehestä ja muusta henkilöstä, joka osallistuu säätiön johtamiseen ilmoitetaan palkat ja palkkiot sekä eläkesitoumukset näistä tehtävistä. Kohdassa ilmoitetaan esim. kokouspalkkiot, vuosipalkkiot, palkat, konsulttipalkkiot sekä muut rahalliset korvaukset, jotka säätiön johtoon kuuluva ja johtamiseen osallistuva saa säätiön hyväksi tekemästään työstä.
B	Sopimuksista ilmoitetaan esim. vuokra-, konsultointi- ja myyntisopimukset. Sopimuksista ilmoitetaan kaikki säätiön ja lähipiiriin kuuluvien välillä tehdyt kaupalliset toimet, joita ei ole ilmoitettu muissa kohdissa.
C	Myönnettyä tukea voivat olla esim. apurahat, avustukset ja palkinnot sekä muut osittain tai kokonaan vastikkeettomat käyttöedut.
D	Euromäärien lisäksi on ilmoitetaan miten lainat, vastuut ja vastuusitoumukset liittyvät säätiön tarkoituksen toteuttamiseen, toimintamuotoihin ja varainhoitoon sekä niiden pääasialliset ehdot.

LÄHIPIIRISUHTTEEN LUONNE

1	Säätiön perustaja ja säätiössä määräysvaltaa käyttävä sekä näiden tai säätiön tytäryhteisö ja -säätiö
2	Säätiön ja 1. kohdassa tarkoitetun yhteisön ja säätiön hallituksen ja hallintoneuvoston jäsen ja varajäsen, toimitusjohtaja ja tämän sijainen, vastuunalainen yhtiömies ja tilintarkastaja
3	Säätiön asiamies ja muu henkilö, joka osallistuu säätiön johtamiseen.
4	1–3 kohdassa tarkoitetun ihmisen perheenjäsen*
5	1–4 kohdassa tarkoitetun ihmisen tai yhdessä toimivien ihmisten määräysvallassa oleva yhteisö ja säätiö

* aviopuoliso ja avopuoliso, oma ja puolison lapsi ja tämän puoliso ja jälkeläinen sekä oma ja puolison vanhempi, isovanhempi ja tämän vanhempi

TULEVA KEHITYS

Kehitysyhteistyön globaalit rakennemuutokset tulevat vaikuttamaan Kirkon Ulkomaanavun toimintaan tulevina vuosina merkittävästi. Järjestön on edelleen kehitettävä uudenlaisia toimintatapoja ja löydettävä uudenlaisia rahoitusinstrumentteja missionsa, visionsa ja toimintatavoitteidensa toteuttamiseksi. Esimerkiksi yksityissektorin rahoituksen voimakas priorisointi joissakin maissa tulee jatkumaan ja laajenemaan. Kirkon Ulkomaanavun on pystyttävä osoittamaan toiminnassaan selkeä lisäarvonsa ja kokemuksensa toimimisesta kehitysmaissa, erityisesti hauraissa olosuhteissa. Liittoutuminen läheisemmin kansainvälisten toimijoiden, kuten YK-järjestöjen, kehityspankkien, ACT-sisarjärjestöjen ja muiden kansalaisjärjestötoimijoiden kanssa jatkuu.

Uusi strategia vahvistettiin toukokuussa 2016 ja sen toteuttaminen käynnistyi vuonna 2017.

KIRKON ULKOMAANAPU SR

TULOSLASKELMA		Konserni	Konserni	Emo	Emo
		1.1. - 31.12.2017	1.1. - 31.12.2016	1.1. - 31.12.2017	1.1. - 31.12.2016
VARAINHANKINTA					
Avustustoiminta					
Tuotot					
	Valtiolta	9 182 608,38	8 525 882,65	9 182 608,38	8 525 882,65
	Seurakunnat	3 874 107,10	7 503 296,56	3 874 107,10	7 503 296,56
	Kansainväl. rahoituslähteistä	14 322 085,78	6 753 280,22	13 488 758,20	4 609 206,21
	Muut tuotot	51 097,11	64 146,45	39 663,89	53 302,46
		<u>27 429 898,37</u>	<u>22 846 605,88</u>	<u>26 585 137,57</u>	<u>20 691 687,88</u>
Kulut					
	Suorat avustukset	-18 687 617,84	-13 806 393,02	-21 800 287,57	-14 594 174,23
	Henkilöstökulut	-9 089 267,62	-8 161 405,93	-7 593 697,54	-6 709 541,75
	Muut kulut	-10 775 875,33	-7 178 632,11	-8 314 014,89	-5 687 797,08
		<u>-38 552 760,79</u>	<u>-29 146 431,05</u>	<u>-37 708 000,00</u>	<u>-26 991 513,06</u>
	Kulujäämä	-11 122 862,43	-6 299 825,18	-11 122 862,43	-6 299 825,18
Avustustoiminnan tukitoiminnot					
Viestintä ja sidosryhmätyö					
Tuotot					
		280 270,37	189 819,52	280 270,37	189 819,52
Kulut					
	Henkilöstökulut	-1 143 384,87	-977 172,92	-1 143 384,87	-977 172,92
	Muut kulut	-1 063 848,84	-704 497,09	-1 063 848,84	-704 497,09
		<u>-2 207 233,71</u>	<u>-1 681 670,01</u>	<u>-2 207 233,71</u>	<u>-1 681 670,01</u>
	Kulujäämä	-1 926 963,34	-1 491 850,49	-1 926 963,34	-1 491 850,49
Yleishallinto					
Tuotot					
		47 112,22	42 869,53	47 112,22	42 869,53
Kulut					
	Henkilöstökulut	-1 843 432,93	-1 224 290,97	-1 843 432,93	-1 224 290,97
	Muut kulut	-1 893 013,51	-1 675 406,57	-1 893 013,51	-1 675 406,57
	Siirto toiminnanaloille	2 261 093,05	1 889 735,86	2 261 093,05	1 889 735,86
		<u>-1 475 353,39</u>	<u>-1 009 961,68</u>	<u>-1 475 353,39</u>	<u>-1 009 961,68</u>
	Kulujäämä	-1 428 241,17	-967 092,15	-1 428 241,17	-967 092,15
	Varsinaisen toiminnan kulujäämä	-14 478 066,94	-8 758 767,82	-14 478 066,94	-8 758 767,82
VARAINHANKINTA					
Tuotot					
	Lahjoitukset yksityishenkilöiltä	11 878 889,14	9 255 655,31	11 878 889,14	9 255 655,31
	Lahjoitukset yrityksiltä ja yhteisöiltä	803 263,15	784 069,45	803 263,15	769 169,45
	Lahjoitukset seurakunnilta	2 786 181,57	0,00	2 786 181,57	0,00
	Siirtyvät tuotot	483 806,96	7 610 097,58	483 806,96	7 610 097,58
	Muut tuotot	62 565,06	4 666,42	62 565,06	4 666,42
		<u>16 014 705,88</u>	<u>17 654 488,76</u>	<u>16 014 705,88</u>	<u>17 639 588,76</u>
Kulut					
		-1 994 444,79	-2 838 793,38	-1 994 444,79	-2 823 893,38
	Tuottojäämä	14 020 261,09	14 815 695,38	14 020 261,09	14 815 695,38
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA					
	Osuus osakkuusyritysten voitosta	39 886,32	0,00	0,00	0,00
	Tuotot	4 419,82	7 415,20	4 419,82	7 415,20
	Kulut	-934,33	-932,65	-934,33	-932,65
	Tuottojäämä	43 371,81	6 482,55	3 485,49	6 482,55
	Tuotto/kulujäämä	-414 434,04	6 063 410,11	-454 320,36	6 063 410,11
YLEISAVUSTUKSET					
	Toiminta-avustus Kirkkohallitukselta	969 320,00	956 327,24	969 320,00	956 327,24
	Tulos ennen rahastosiirotta	554 885,96	7 019 737,35	514 999,64	7 019 737,35
RAHASTOSIIROT					
	Lahjoitusrahasto	-1 010 334,72	-3 126 511,76	-1 010 334,72	-3 126 511,76
	Katastrofirahasto	993 210,27	-2 512 719,74	993 210,27	-2 512 719,74
	Naisten Pankin rahasto	-492 606,00	-1 666 704,53	-492 606,00	-1 666 704,53
	Avustusrahasto	-124,61	-56,50	-124,61	-56,50
		<u>-509 855,06</u>	<u>-7 305 992,53</u>	<u>-509 855,06</u>	<u>-7 305 992,53</u>
	TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	<u>45 030,90</u>	<u>-286 255,18</u>	<u>5 144,58</u>	<u>-286 255,18</u>

KIRKON ULKOMAANAPU SR

TASE	Konserni 31.12.2017	Konserni 31.12.2016	Emo 31.12.2017	Emo 31.12.2016
VASTAAVAA				
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet				
IT-ohjelmistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Aineelliset hyödykkeet				
Koneet ja kalusto	119 762,27	151 906,26	119 762,27	151 906,26
Sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	92 886,32	3 000,00	53 000,00	3 000,00
Muut saamiset	6 304 942,92	7 152 942,92	6 304 942,92	7 152 942,92
Sijoitukset yhteensä	6 397 829,24	7 155 942,92	6 357 942,92	7 155 942,92
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Saamiset				
Lyhytaikaiset				
Ennakkomaksut projekteille	614 289,40	1 459 137,92	951 806,37	1 986 522,06
Siirtosaamiset	1 667 474,93	1 276 466,79	1 630 911,88	1 208 089,74
Muut saamiset	584 780,90	1 224 478,88	559 827,37	1 172 566,35
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	2 866 545,24	3 960 083,59	3 142 545,62	4 367 178,15
Rahat ja pankkisaamiset	10 438 008,69	11 482 806,06	9 634 573,97	9 339 066,32
VASTAAVAA YHTEENSÄ	19 822 145,44	22 750 738,82	19 254 824,78	21 014 093,65
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
Peruspääoma	33 637,59	33 637,59	33 637,59	33 637,59
Muut määrätarkoitukseen sidotut rahastot				
Lahjoitusrahasto	4 136 846,48	3 126 511,76	4 136 846,48	3 126 511,76
Katastrofivarat	1 519 509,47	2 512 719,74	1 519 509,47	2 512 719,74
Naisten Pankki	2 159 310,53	1 666 704,53	2 159 310,53	1 666 704,53
Avustusrahasto 1985	117 517,38	117 392,77	117 517,38	117 392,77
Edellisten tilikausien ylijäämä	5 006 572,27	5 292 827,45	5 006 572,27	5 292 827,45
Tilikauden yli-/alijäämä	45 030,90	-286 255,18	5 144,58	-286 255,18
Oma pääoma yhteensä	13 018 424,62	12 463 538,66	12 978 538,30	12 463 538,66
VIERAS PÄÄOMA				
Lyhytaikaiset				
Saadut ennakot	3 404 339,12	7 726 625,47	3 206 914,94	6 420 784,56
Ostovelat	584 899,18	406 405,52	438 911,32	343 699,11
Muut velat	1 028 292,61	456 309,64	1 012 947,79	455 012,12
Siirtovelat	1 786 189,91	1 697 859,53	1 617 512,43	1 331 059,20
Vieras pääoma yhteensä	6 803 720,82	10 287 200,16	6 276 286,48	8 550 554,99
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	19 822 145,44	22 750 738,82	19 254 824,78	21 014 093,65

TILINPÄÄTÖKSEN 31.12.2017 LIITETIEDOT

1. TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Pysyvät vastaavat ja poistot

Emon suunnitelman mukaiset poistot on laskettu hankintamenoista arvioidun taloudellisen vaikutusajan mukaisesti tasapoistoin. IT-laitteiden ja -ohjelmien poisto-aika on neljä vuotta, koneiden ja kaluston viisi vuotta.

Projektien tulouttaminen

Projektit tuloutetaan sitä mukaa kun niiden toteutuksessa käytetään avustusvaroja. Projektien käyttämättä olevat projektivarat kirjataan taseen saamisiin ennakkomaksuiksi projekteille. Tiedot käyttämättömistä projektivaroista perustuvat kumppaneiden osalta tilintarkastamattomiin tietoihin.

Tilinpäätöskäytännön muutos

Aikaisemmin kaikki kohdennetut seurakuntatuotot, joita ei ole tilikauden aikana käytetty ja jotka siirtyvät käytettäväksi seuraavina vuosina, on kirjattu taseen saaduiksi ennakoiksi vieraaseen pääomaan.

Muiden seurakuntatuottojen paitsi talousarvioavustustusten saaduissa ennakkoissa esitetyt alkusaldot 1.1.2017 on siirretty varainhankinnan tuottoihin. Tilikauden lopussa 31.12.2017 nämä käyttämättömät kohdennetut seurakuntalahjoitukset esitetään tuloslaskelmassa Lahjoitusrahaston rahastosiirroissa ja taseessa oman pääoman rahastoissa. Seurakuntien tuotoista talousarvioavustukset käsitellään kuitenkin avustuksina. Vuonna 2016 tehtiin vastaava muutos yksityissektorilta saatujen kohdennettujen lahjoitusten osalta.

Sivuliikkeet

Toimistoja Kambodzassa, Keski-Afrikan tasavallassa, Etelä-Sudanissa, Somaliassa, Ugandassa, Myanmarissa ja Nepalissa on käsitelty Kirkon Ulkomaanavun sivuliikkeinä.

Näiden ulkomaanrahamääräiset kulut on yhdistelty Kirkon Ulkomaanavun tuloslaskelmaan käyttäen painotettua keskirurssia ja tuotot on yhdistelty rahan vastaanottamispäivän kurssilla. Maksetut ennakot on merkitty taseeseen syntymispäivän kurssiin. Sivuliikkeiden rahat ja pankkisaamiset on arvostettu tilinpäätöspäivän kurssiin ja pysyvien vastaavien hankintameno on kirjattu kuluksi.

Muut lyhytaikaiset valuuttamääräiset velat on arvostettu tilinpäätöspäivän kurssiin.

Toimistojen keskinäiset velat ovat muita velkoja sekä keskinäiset saamiset ovat muita saamia.

Konserni

Toimistoja Jordaniassa, Haitissa, Liberiassa, Sierra Leonessa, Keniassa sekä USA:ssa on käsitelty itsenäisinä kirjanpitovelvoisinä. Itsenäisten kirjanpitovelvoillisten tiedot on yhdistelty konsernitilinpäätökseen, eliminoitu keskinäiset saamiset ja velat sekä sisäiset liiketapahtumat.

Näiden ulkomaanrahamääräiset tuotot ja kulut on yhdistelty Kirkon Ulkomaanavun konsernituloslaskelmaan käyttäen tilikauden keskirurssia ja tase-erät on arvostettu tilinpäätöspäivän kurssiin. Pysyvien vastaavien hankintameno on kirjattu kuluksi

Tytäryhtiö FCA Investments Oy ja on jätetty yhdistelemättä konsernitilinpäätökseen, koska siinä ei vielä ollut merkittävää toimintaa 2017. FCA Investments Oy:n 2017 tulos, vapaaehtoisten varausten määrä sekä sen muutos oli 0 euroa. Oman pääoman määrä oli 2 120 euroa sekä vieraan pääoman määrä 380 euroa, mikä oli konsernin sisäistä velkaa. Osakkuusyhtiö Omnia Education Partnerships Oy on yhdistelty konsernitilinpäätökseen.

Muuta

Kapitalisaatiosopimusten sisällä olevat eräpäivänä pääomaturvatut sijoitukset on merkitty taseen pysyvien vastaavien sijoituksissa hankintameno suuruusina.

Saadut testamentit on tuloutettu, kun testamenttisaaminen on lainvoimainen.

Global Grants -varainhankinnan kulut sisältyvät tuloslaskelmassa Varainhankinnan kuluihin. Vastaavat tuotot ovat Avustustoiminnan tuotoissa.

TILINPÄÄTÖKSEN 31.12.2017 LIITETIEDOT

2. TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

	Konserni	Konserni	Emo	Emo
	2017	2016	2017	2016
KOKONAISTUOTOT JA -KULUT				
Tuotot	44 785 612,97	41 697 526,12	43 900 965,86	39 527 708,13
Toimintakulut				
Avustustyö	-38 552 760,79	-29 146 431,05	-37 708 000,00	-26 991 513,06
Kotimaan tukitoiminnot ja hallinto	-5 677 966,22	-5 531 357,72	-5 677 966,22	-5 516 457,72
Kokonaiskulut	-44 230 727,01	-34 677 788,77	-43 385 966,22	-32 507 970,78
Siirrot rahastoihin	-509 855,06	-7 305 992,53	-509 855,06	-7 305 992,53
Tilikauden tulos	45 030,90	-286 255,18	5 144,58	-286 255,18
VARSAINAISEN TOIMINNAN TUOTOT				
Avustustoiminnan tuotot valtiolta				
Ulkoministeriön (UM) kehyspöytäkirja	5 260 000,00	5 260 000,00	5 260 000,00	5 260 000,00
UM muut	634 229,77	513 106,77	634 229,77	513 106,77
UM humanitaariselle työlle	3 288 378,61	2 752 775,88	3 288 378,61	2 752 775,88
Yhteensä	9 182 608,38	8 525 882,65	9 182 608,38	8 525 882,65
Avustustoiminnan tuotot EU:lta				
EU tuki kehitysyhteistyöhön	2 028 835,43	719 178,43	2 028 835,43	719 178,43
EU humanitaariselle työlle	1 389 739,84	142 344,83	1 389 739,84	142 344,83
Yhteensä	3 418 575,27	861 523,26	3 418 575,27	861 523,26
Tuotot kansainvälisistä rahoituslähteistä				
ACT	919 411,81	403 303,90	919 411,81	403 303,90
United Nations	2 089 769,39	185 403,02	2 089 769,39	185 403,02
IDB	101 003,87	982 563,36	0,00	0,00
USAID	96 646,13	623 958,92	66 996,48	75 717,72
KAICIID	78 357,45	137 174,67	78 357,45	137 174,67
UNICEF	6 580 957,68	2 067 843,37	5 916 297,65	1 482 337,65
Muu kansainvälinen rahoitus	925 492,42	1 398 408,34	876 045,16	1 370 644,61
Yhteensä	10 791 638,75	5 798 655,58	9 946 877,94	3 654 581,57
Muut julkiset avustukset	123 304,99	93 101,38	123 304,99	93 101,38
Avustustoiminnan tuotot seurakunnilta				
Talousarviotuki	3 874 107,10	3 865 133,28	3 874 107,10	3 865 133,28
Viralliset kolehdit	0,00	518 556,69	0,00	518 556,69
Vapaaehtoiset kolehdit	0,00	905 564,53	0,00	905 564,53
Muut tuotot seurakunnilta	0,00	655 489,41	0,00	655 489,41
Yhteisvastuukeräys	0,00	1 558 552,65	0,00	1 558 552,65
Yhteensä	3 874 107,10	7 503 296,56	3 874 107,10	7 503 296,56
Avustustoiminnan muut tuotot	86 776,11	107 015,98	86 776,11	96 171,99
Avustustoiminnan tukitoimintojen tuotot				
Opetusministeriön tuki nuorisotyölle	131 270,58	48 729,42	131 270,58	48 729,42
Kirkkohallituksen tuki nuorisotyölle	85 000,00	85 000,00	85 000,00	85 000,00
Yhteisölahjoitukset	20 000,00	23 336,40	20 000,00	23 336,40
Muut tuotot	43 999,79	32 753,70	43 999,79	32 753,70
Yhteensä	280 270,37	189 819,52	280 270,37	189 819,52
VARSAINAISEN TOIMINNAN TUOTOT YHTEENSÄ	27 757 280,96	23 079 294,92	26 912 520,16	20 924 376,93

TILINPÄÄTÖKSEN 31.12.2017 LIITETIEDOT

VARAINHANKINNAN TUOTOT	2017	2016	2017	2016
Lahjoitukset yksityishenkilöiltä	11 645 479,56	8 958 047,02	11 645 479,56	8 958 047,02
Tuotteiden myynti	71 685,43	30 799,53	71 685,43	30 799,53
Nenäpäivä-keräys	203 185,25	266 808,76	203 185,25	266 808,76
Muut korvaukset	21 103,96	4 666,42	21 103,96	4 666,42
Siirtyvät tuotot	483 806,96	7 610 097,58	483 806,96	7 610 097,58
Yhteensä	12 425 261,16	16 870 419,31	12 425 261,16	16 870 419,31
Lahjoitukset yrityksiltä ja yhteisöiltä	803 263,15	784 069,45	803 263,15	769 169,45
Lahjoitukset seurakunnilta	2 786 181,57	0,00	2 786 181,57	0,00
VARAINHANKINNAN TUOTOT YHTEENSÄ	16 014 705,88	17 654 488,76	16 014 705,88	17 639 588,76
MUUT TUOTOT				
Kirkkohallituksen toimintatuki	969 320,00	956 327,24	969 320,00	956 327,24
Osuus osakkuusyritysten voitosta	39 886,32	0,00	0,00	0,00
Sijoitus ja rahoitustoiminta	4 419,82	7 415,20	4 419,82	7 415,20
Yhteensä	1 013 626,14	963 742,44	973 739,82	963 742,44
RAHASTOJEN MUUTOKSET	-509 855,06	-7 305 992,53	-509 855,06	-7 305 992,53
HENKILÖSTÖN KESKIMÄÄRÄINEN LUKUMÄÄRÄ	2017	2016	2017	2016
Kansainvälinen ohjelmatyö				
Helsinki	46	38	46	38
Lähetetyt työntekijät	40	47	30	30
Paikalta palkatut työntekijät	178	161	151	104
Johtajan toimisto	5	4	5	4
Rahoitus ja viestintä	41	38	41	38
Talous- ja tietohallinto	12	12	12	12
Henkilöstö ja hallinto	12	11	12	11
Yhteensä	334	311	297	237
HENKILÖSTÖKULUT	2017	2016	2017	2016
Palkat ja palkkiot, Suomesta maksetut	7 799 749,88	7 170 326,79	7 799 749,88	7 170 326,79
Eläkekulut, Suomesta maksetut	995 878,34	930 942,41	995 878,34	930 942,41
Muut henkilösivukulut, Suomesta maksetut	202 198,79	257 438,84	202 198,79	257 438,84
Maatoimistoista maksetut sivukuluihin	3 247 370,54	2 697 911,50	1 952 147,94	1 204 641,22
Yhteensä	12 245 197,55	11 056 619,54	10 949 974,95	9 563 349,26
Muut henkilösivukulut sisältävät palkkojen perusteella määräytyvät lakisääteiset kulut. Henkilökunnan eläketurva on hoidettu ulkopuolisissa vakuutusyhtiöissä. Maatoimistoista paikallisesti maksettujen palkkojen sivukulut määräytyvät kunkin maan lainsäädännön mukaisesti.				
Hallituksen kokouspalkkiot	2017	2016	2017	2016
Yhteensä	11 955,00	11 010,00	11 955,00	11 010,00
Vuoden 2017 kokouspalkkiot noudattivat Kirkkohallituksen virastokollegion vahvistamia Kirkon ulkoasiain neuvoston kokouspalkkioita: hallituksen puheenjohtajalle 445 euroa ja hallituksen jäsenille 135 euroa per kokous.				
Tilintarkastajien palkkiot	2017	2016	2017	2016
Tilintarkastus	20 859,90	18 336,50	20 859,90	18 336,50
Toimeksiannot	17 143,00	12 384,50	17 143,00	12 384,50
Veroneuvonta	3 436,04	0,00	3 436,04	0,00
Maatoimistojen paikalliset tilintarkastuskulut	168 784,39	153 301,95	109 309,90	100 782,77
Tilikauden aikana kuluksi kirjatut hankinnat	2017	2016	2017	2016
IT-ohjelmat ja lisenssit	187 662,77	218 015,12	183 406,75	164 804,47
Koneet, IT-laitteet ja kalusto	216 981,41	139 172,48	142 666,28	113 656,75

TILINPÄÄTÖKSEN 31.12.2017 LIITETIEDOT

3. TASEEN LIITETIEDOT

AINEETTOMAT JA AINEELLISET HYÖDYKKEET	2017	2016	2017	2016
IT-OHJELMAT				
Hankintameno tilikauden alussa 1.1.	537 676,28	537 676,28	537 676,28	537 676,28
Lisäykset tilikauden aikana 1.1.-31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno tilikauden lopussa 31.12.	537 676,28	537 676,28	537 676,28	537 676,28
Kertyneet suunnitelmapoistot 1.1.	-537 676,28	-536 462,05	-537 676,28	-536 462,05
Tilikauden suunnitelmapoistot 31.12.	0,00	-1 214,23	0,00	-1 214,23
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00
IT-LAITTEET				
Hankintameno tilikauden alussa 1.1.	514 811,25	514 811,25	514 811,25	514 811,25
Lisäykset tilikauden aikana 1.1.-31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana 1.1.-31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno tilikauden lopussa 31.12.	514 811,25	514 811,25	514 811,25	514 811,25
Kertyneet suunnitelmapoistot 1.1.	-514 811,25	-510 654,10	-514 811,25	-510 654,10
Tilikauden suunnitelmapoistot 31.12.	0,00	-4 157,15	0,00	-4 157,15
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00
KONEET JA KALUSTO				
Hankintameno tilikauden alussa 1.1.	612 036,18	576 797,86	612 036,18	576 797,86
Lisäykset tilikauden aikana 1.1.-31.12.	21 600,68	35 238,32	21 600,68	35 238,32
Vähennykset tilikauden aikana 1.1. - 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno tilikauden lopussa 31.12.	633 636,86	612 036,18	633 636,86	612 036,18
Kertyneet suunnitelmapoistot 1.1.	-460 129,92	-412 345,49	-460 129,92	-412 345,49
Tilikauden suunnitelmapoistot 31.12.	-53 744,67	-47 784,43	-53 744,67	-47 784,43
Kirjanpitoarvo 31.12.	119 762,27	151 906,26	119 762,27	151 906,26
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT				
IT-ohjelmat	0,00	-1 214,23	0,00	-1 214,23
IT-laitteet, koneet ja kalusto	-53 744,67	-51 941,58	-53 744,67	-51 941,58
	-53 744,67	-53 155,81	-53 744,67	-53 155,81
OSAKKEET JA OSUUDET				
FCA Investments, Helsinki, 100%	2 500,00	2 500,00	2 500,00	2 500,00
Omnia Education Partnerships Oy, 20%	50 500,00	500,00	50 500,00	500,00
	53 000,00	3 000,00	53 000,00	3 000,00
MUUT SAAMISET				
Markkina-arvo	6 404 426,64	7 080 489,97	6 404 426,64	7 080 489,97
Kirjanpitoarvo	6 304 942,92	7 152 942,92	6 304 942,92	7 152 942,92
Erotus	99 483,72	-72 452,95	99 483,72	-72 452,95
Muut saamiset ovat kapitalisaatiosopimusten sisällä olevia eräpäivänä pääomaturvattuja sijoituksia.				
ENNAKKOMAKSUT PROJEKTEILLE				
Saamiset kumppaneilta	612 629,14	1 457 964,00	950 146,11	1 985 348,24
Muut ennakot	1 660,26	1 173,82	1 660,26	1 173,82
	614 289,40	1 459 137,82	951 806,37	1 986 522,06
Ulkomaanavun projekteja toteuttavat kumppanit sekä itsenäisinä käsitellyt maatoimistot ilmoittavat tilinpäätöshetkellä käyttämättä olevan osuuden heille maksetuista avustuksista, ja nämä on kirjattu Ulkomaanavun taseeseen aktivoitaviin projektivaroihin. Tiedot perustuvat tilintarkastamattomiin raportteihin.				
SIIRTOSAAMISET				
Kelan saamiset 2016-2017	66 925,00	33 075,00	66 925,00	33 075,00
Vakuutusmaksusaamiset	25 106,73	170 339,77	25 106,73	170 339,77
Lahjoitusten siirtosaamiset	668 292,40	457 314,88	668 292,40	457 314,88
Avustusennakot	870 436,68	517 283,06	870 436,68	517 283,06
Jaksotelut korot	0,00	6 980,01	0,00	6 980,01
Muut siirtosaamiset	36 714,12	91 474,07	151,07	23 097,02
	1 667 474,94	1 276 466,79	1 630 911,88	1 208 089,74

TILINPÄÄTÖKSEN 31.12.2017 LIITETIEDOT

MUUT SAAMISET	584 780,90	1 224 478,88	559 827,37	1 172 566,35
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET	2017	2016	2017	2 016
Peruspääoma	33 637,59	33 637,59	33 637,59	33 637,59
Muut määrätarkoitukseen sidotut rahastot	2017	2016	2017	2 016
Lahjoitusrahasto, alkusaldo 1.1.	3 126 511,76	0,00	3 126 511,76	0,00
Lahjoitusrahaston pääoma 31.12.	4 136 846,48	3 126 511,76	4 136 846,48	3 126 511,76
Katastrofirahasto, alkusaldo 1.1.	2 512 719,74	0,00	2 512 719,74	0,00
Katastrofirahaston pääoma 31.12.	1 519 509,47	2 512 719,74	1 519 509,47	2 512 719,74
Naisten Pankin rahasto, alkusaldo 1.1.	1 666 704,53	0,00	1 666 704,53	0,00
Naisten Pankin rahaston pääoma 31.12.	2 159 310,53	1 666 704,53	2 159 310,53	1 666 704,53
Avustusrahasto, alkusaldo 1.1.	117 392,77	117 336,26	117 392,77	117 336,26
Avustusrahaston pääoma 31.12.	117 517,38	117 392,77	117 517,38	117 392,77

Lahjoitusrahastoon kirjataan kohdennettuja yksityisen ja seurakuntasektorin tuottoja, joita käytetään kehitysyhteistyöhön.

Katastrofirahaston varojen avulla Ulkomaanapu voi reagoida äkillisiin luonnon ja ihmisten aiheuttamiin katastrofeihin toimittamalla apua perille nopeasti.

Naisten Pankin rahaston avulla tuetaan kehitysmaiden naisten yrittäjyyttä ja omaehtoista toimeentuloa.

Avustusrahaston vuotuisesta korkotuotosta puolet lisätään pääomaan ja puolet käytetään avustustoimintaan. Lahjoittaja ei halua nimeään julkisuuteen. Rahaston alkupääoma on annettu vuonna 1985.

	2017	2016	2017	2016
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	5 006 572,27	5 634 874,88	5 006 572,27	5 634 874,88
Saatujen avustusten palautus	0,00	-342 047,43	0,00	-342 047,43
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	5 006 572,27	5 292 827,45	5 006 572,27	5 292 827,45
Tilikauden yli-/alijäämä	45 030,90	-286 255,18	5 144,58	-286 255,18
OMA PÄÄOMA 31.12.	13 018 424,62	12 463 538,66	12 978 538,30	12 463 538,66

TILINPÄÄTÖKSEN 31.12.2017 LIITETIEDOT

SAADUT ENNAKOT	2017	2016	2017	2016
UM humanitaarisen avun yksikkö	1 556 612,25	1 744 990,86	1 556 612,25	1 744 990,86
UM YK- ja globaaliasioiden yksikkö	0,00	74 610,38	0,00	74 610,38
UM muut	73 871,45	105 857,87	73 871,45	105 857,87
EU	499 561,62	1 588 092,61	499 561,62	1 588 092,61
Muut kansainväliset rahoittajat	711 952,55	283 519,82	766 825,51	273 649,57
UNICEF	284 148,00	1 680 597,18	31 850,86	1 499 071,01
IDB	0,00	1 114 444,49	0,00	0,00
Muut julkiset avustukset	12 329,37	101 270,58	12 329,37	101 270,58
ACT	113 437,60	428 913,90	113 437,60	428 913,90
Seurakunnat	152 426,28	604 327,78	152 426,28	604 327,78
Yhteensä	3 404 339,12	7 726 625,47	3 206 914,94	6 420 784,56

Muut saadut ennakot koostuvat avustuksista, jotka on kohdennettu tietyille projekteille.

SIIRTOVELAT	2017	2016	2017	2016
Lomapalkkavelat	1 244 250,16	1 077 321,61	1 244 250,16	1 077 321,61
Lakisääteiset vakuutusmaksuvelat	73 987,82	28 590,06	73 987,82	28 590,06
Velat projekteille	257 386,73	178 356,09	257 386,73	178 356,09
Muut siirtovelat	210 565,20	413 591,77	41 887,72	46 791,44
	1 786 189,91	1 697 859,53	1 617 512,43	1 331 059,20

LEASINGVUOKRAVASTUUT

Avoimet leasingsopimukset, monitoimilaitteiden vuokraus	2017	2016	2017	2016
Maksettavat määrät yhteensä (ei sis. alv)	2 509,84	5 019,68	2 509,84	5 019,68
seuraavalla tilikaudella maksettavat				
myöhemmin maksettavat	0,00	2 509,84	0,00	2 509,84

LIIKEHUONEISTON VUOKRAVASTUU

	2017	2016	2017	2016
Eteläranta 8, 00130 Helsinki				
seuraavalla tilikaudella maksettavat	573 052,32	561 816,00	573 052,32	561 816,00
myöhemmin maksettavat	3 418 285,19	3 991 337,51	3 418 285,19	3 991 337,51

TILINPÄÄTÖKSEN 31.12.2017 LIITETIEDOT

Luettelo kirjanpidoista ja aineistoista

Säätiön pääkirjanpito on tehty MS Dynamics NAV -taloushallinnon järjestelmässä.
Ostolaskujen kierrätysjärjestelmänä on ollut Opus Capita.
Matka- ja kululaskujen kierrätysjärjestelmä on ollut M2.

Tilinpäätös	TP	Tilinpäätös	
Päivä- ja pääkirja		sähköinen	
Reskontraerittelyt		IT-osakirjanpitona	
Pankkitositteet	Nordea Aktia OP Sampo SHB Tapiola Nooa Pop ÅAB OmaSP	Nordea Aktia Helsingin OP Danske Bank Handelsbanken S-Pankki Nooa-pankki Suupohjan OP Ålandsbanken Oma Säästöpankki	sähköinen sähköinen sähköinen sähköinen sähköinen sähköinen sähköinen sähköinen sähköinen sähköinen
Kassa	Kassa	sähköinen	
Ostolaskut	OPUSOSTO Ostolasku+ Ostohyv+ Ostomaksut	Opus-laskut Ostolaskut Ostohyvitys-laskut Ostolaskujen maksut	sähköinen sähköinen sähköinen sähköinen
M2 Matka- ja kululaskut	MKAksi	sähköinen	
Myyntilaskut	Myyntilas+ Myyntihyv+	Myyntilaskut Myyntihyvitys-laskut	sähköinen
Palkkakirjanpidon tositteet	Palkat 17	sähköinen	
Muistiotositteet	Muistio 17	sähköinen	
Korjaustositteet	Korjaus 17	sähköinen	
E-laskut	TITOEL	Tito e-laskut sähköinen	

KIRKON ULKOMAANAPU SR

TILINPÄÄTÖKSEN JA TOIMINTAKERTOMUKSEN PÄIVÄYS JA ALLEKIRJOITUS

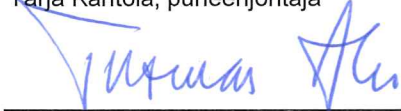
Helsingissä 27. päivänä maaliskuuta 2018

Tarja Kantola, puheenjohtaja

Tapio Luoma, varapuheenjohtaja

Tuomas Aho

Sixten Ekstrand

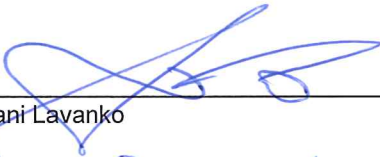

Pekka Haavisto

Riikka Hietanen

Anna-Kaisa Ikonen

Marjaana Jauhola

Juhani Lavanko

Reetta Meriläinen

Ritva Ohmeroluoma

Aila Paloniemi

Mark Saba

Olli-Pekka Silfverhuth

Jouni Hemberg, toiminnanjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsinki 20. päivänä huht. kuuta 2018

KPMG Oy Ab, KHT-yhteisö

Heidi Vierros
KHT